

Vårdhygieniska riktlinjer vid Clostridioides difficile infektion (CDI) på korttidsenhet och särskilt boende

Följande riktlinje gäller även för vårdtagare där provsvaret visat fynd av C.diff som inte bildar toxiner.

Bakgrund

Clostridioides difficile (CD) är en sporbildande tarmbakterie som kan överleva i omgivningen runt smittade personer under lång tid och därigenom lätt spridas i vård- och omsorgsmiljö. Bakterien kan bilda gifter, toxiner, som irriterar tarmslemhinnan.

Många personer, främst barn, har bakterien i tarmen utan att visa tecken till sjukdom. Om man behandlas med antibiotika, rubbas den normala bakteriefloran i tarmen med ökad möjlighet för CD att växa till. Om bakterien dessutom är toxinbildande kan vårdtagaren drabbas av diarré av varierande svårighetsgrad.

Symtomen börjar vanligen under pågående antibiotikabehandling men kan även debutera efter avslutad kur. Om personen vårdas på korttidsenhet eller bor på särskilt boende kan andra vårdtagare smittas. Risken ökar om de också behandlas med antibiotika.

För att bli smittad av CD krävs att bakterierna tar sig in i den egna magtarmkanalen.

Risikfaktorer för att drabbas av CDI är:

- antibiotikabehandling
- hög ålder
- tidigare infektion med CD
- nedsatt immunförsvar

Vid alla former av diarré finns det risk för spridning av tarmbakterier.

Vårdtagare räknas som inte smittsamma, efter 48 timmar utan diarré.

Skärpta hygienrutiner

Basala hygienrutiner är inte tillräckligt för att förhindra smittspridning. Vid vård- och omsorgsnära arbete hos vårdtagare med misstänkt eller konstaterad CDI ska skärpta hygienrutiner tillämpas:

- Tvätta händerna med tvål och vatten efter vårdtagarkontakt eller kontakt med ytor och föremål i vårdtagarens närhet. Händerna torkas torra och

därefter utförs handdesinfektion. Clostridiebakteriens sporer avdödas inte av handsprit. Därför är den mekaniska rengöringen av händer mycket viktig före användningen av handsprit.

- Använd långärmat plastförkläde vid kontakt med vårdtagare, bäddning, städning samt vid kontakt med smutsiga föremål som bäcken, tvätt och avfall.
- Använd handskar vid kontakt med avföring.

Vårdtagaren

Informera vårdtagaren om vikten av att tvätta händerna med tvål och vatten före måltid och efter toalettbesök. Se till att vårdtagaren får möjlighet eller hjälp med detta.

Byt underkläder dagligen, handduk och sängkläder ofta, samt erbjud dusch om möjligt gärna dagligen

Minska risken för att vårdtagaren ska återinsjukna

Hjälp/stöd vårdtagaren när det gått 48 timmar från senaste diarrén med följande:

- duscha och ta på sig rena kläder
- byta handdukar och badlakan
- bädda rent i sängen
- utför extra städning enligt nedan

Vårdtagaren kan därefter dela rum, toalett och dusch med andra. Denne får vistas på enheten, äta i gemensam matsal och delta i gemensamma aktiviteter.

Placering av vårdtagare

Vårdtagare med CDI ska ha eget rum/lägenhet med egen toalett och dusch. Avdela en särskild toalett om vårdtagaren inte har en egen. Vårdtagaren ska inte vistas i gemensamma utrymmen eller delta i gemensamma aktiviteter tills 48 timmar gått efter sista diarrén.

Ta bara in nödvändig utrustning och materiel till vårdtagarens rum/lägenhet.

I de fall vårdtagaren inte kan stanna i lägenheten behöver denne få hjälp med att ofta och noga tvätta händerna med tvål och vatten, torka av handtag på hjälpmedel som rollator och rullstol, och hjälp att byta till rena kläder varje dag.

Vid långvariga bekymmer med lös avföring kontakta Smittskydd Vårdhygien för bedömning och eventuell individuell rutin.

Mat- och diskhantering

Servera vårdtagare med CDI all mat och dryck i sitt rum/lägenhet. Hantera porslin, glas, bestick och matbrickor som vanligt.

Städning, rengöring och desinfektion

Miljön runt vårdtagare med symtomgivande CDI förorenas kraftigt med sporer. Dessa kan leva i månader i miljön och är svåra att avdöda. För att minimera förekomsten av sporer krävs en kombination av dagliga städrutiner med ett spordödande medel och mekanisk bearbetning.

Spordödande desinfektionsmedel

- Oxivir Sporicide Wipe® är en färdig rengörings- och desinfektionsduk med spordödande effekt. Inverkningstid 5 minuter. Duken är färdig att användas.
- Klorin är ett spordödande desinfektionsmedel utan rengörande effekt. **Synligt smutsiga ytor måste därför rengöras med rengöringsmedel och vatten innan klorinlösning används.** Använd klorinlösning i spädning, en del klorin och nio delar vatten. Klorinlösningen är hållbar i 24 timmar. Inverkningstiden är 10 minuter.

Daglig städning

Gör alltid punktdesinfektion med Oxivir Sporicide Wipe® vid spill av avföring, eller torka ytan med rengöringsmedel och vatten för att därefter desinfektera med klorinlösning.

Torka **tagytor** med Oxivir Sporicide Wipe® eller klorinlösning i vårdtagarens rum/lägenhet och därefter tillhörande hygienutrymme. Fokusera på:

- säng och sängbord
- andra tagytor i vårdtagarens närhet som ex. handtag på hjälpmedel, dörr- och skåpshandtag, manöverdosa etc.
- handfat och dess kranar
- toalettstol och spolknapp

Desinfektera städutrustning (stativ, skaft och hink) samt flaskor med rengörings- och desinfektionsmedel efter städning med Oxivir Sporicide Wipe® eller klorinlösning. Mopp och flergångsstäddukar tvättas i lägst 60 grader.

Slutstädning

Extra städning i form av slutstädning av lägenhet/rum, med fokus på badrum ska ske:

- vid smittfriförklaring, 48 timmar efter att diarréerna har upphört
- vid överflyttning till annan vård- eller boendeform
- då vårdtagare avlidit

Torka **tagytor** i vårdtagarens rum/lägenhet och därefter tillhörande hygienutrymme med Oxivir Sporicide Wipe® eller klorinlösning. Fokusera på de ytor som beskrivs ovan.

Torka **övriga ytor** i rum/lägenhet och golv med rengöringsmedel och vatten.

Släng toalettpappersrulle och engångsmateriel som varit i vårdtagarens närhet eller hanterats av personal. Släng även engångsmateriel som förvarats i närförråd om inte renhetsgraden kan garanteras.

Byt toalettborste eller desinfektera den i en spoldesinfektor.

Öppna upp hygienöverdrag, inspektera dess insida, madrasskärna, och kudde, så de är synligt rena och hela. Kassera överdrag och madrass som är skadade samt madrass där madrasskärnan är förorenad. Tvätta överdrag till madrass eller kudde i lägst 60 grader. Synligt rena överdrag som inte går att ta av torkas med Oxivir Sporicide Wipe ® eller klorinlösning.

Tvätta bäddtextilier som kuddar, täcken, filtar samt eventuellt lyftskynke, långa gardiner och tyg- och duschdraperier i 60 grader. Tvätta även använda kläder. Bädga rent i sängen.

Desinfektera städutrustningen (stativ, skaft och hink) samt flaskor med rengörings- och desinfektionsmedel efter städning med Oxivir Sporicide Wipe ® eller klorinlösning. Tvätta flergångsmopp och städduk i lägst 60 grader.

Rengöring och desinfektion av flergångsartiklar, utrustning och hjälpmedel

Rengör och desinfektera flergångsartiklar exempelvis bäcken, bidéskål, urinflaskor i spoldesinfektor. Flergångsinstrument som exempelvis sax och pincett rengörs och desinfekteras efter varje användning i diskdesinfektor.

Medicinteknisk utrustning som delas mellan olika vårdtagare exempelvis blodtrycksmanschett och stetoskop ska rengöras och desinfekteras efter användning med Oxivir Sporicide Wipe ® eller klorinlösning om tillverkaren tillåter. I annat fall alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensider.

Hjälpmedel bör om möjligt vara vårdtagarbundna. Innan hjälpmedel används av annan vårdtagare ska de rengöras och desinfekteras med Oxivir Sporicide Wipe ® eller klorinlösning.

Hjälpmedel som återlämnas till hjälpmedelscentral ska vara synligt rena och punktdesinfekterade.

Avfall

Lägg allt avfall direkt i en plastpåse och knyt ihop den på rummet/lägenheten. Använd dubbla påsar om det finns risk för läckage. Hantera sedan avfallspåsarna som vanligt.

Tvätt

Sortera och hantera tvätten i vårdtagarens rum/lägenhet. Lägg ingen tvätt på golvet eller på inredning som möbler. Bär till tvättstugan på lämpligt sätt. Använd exempelvis tvättkorg eller plastpåse.

Smutstvätt som är förorenad med kroppsvätskor och textilier som inte tål att tvättas i 60 grader, tvättas separat från annan vårdtagares tvätt.

Rengör vred och tagytor på tvättmaskinen med Oxivir Sporicide Wipe ® eller klorinlösning efter att smutstvätten placerats i tvättmaskinen.

Tvätt som skickas till tvätteri hanteras enligt tvätteriets lokala anvisning.

Besökare

Besökare löper vanligtvis ingen risk att drabbas av CDI eftersom den normala tarmfloran ger ett naturligt skydd. Besökare till vårdtagare med symtomgivande CDI bör informeras om vikten av god handhygien. De ska inte använda vårdtagarens handdukar, utan torka händerna på engångspapper.

Överflyttning till annan vård- eller boendeform

Informera mottagande enhet att vårdtagaren har CDI. Detta för att korrekta vårdhygieniska åtgärder ska kunna vidtas.

Före behandling eller undersökning på annan enhet ska vårdtagaren ha rena händer och rena kläder.

Transport

Det föreligger ingen smittrisk att transportera vårdtagare med CDI i taxi. Enligt sekretesslagen har chauffören ingen rättighet att bli informerad om smittan.

Vårdtagare med CDI som behöver transporteras ska ha rena händer och rena kläder. Mottagande enhet ska vara informerad och förberedd.

Personal

Vårdpersonal löper vanligtvis ingen risk att drabbas av CDI eftersom den normala tarmfloran ger ett naturligt skydd.